

Latviešu valoda 8. klasei

Programma

Mācību līdzekļu komplekts (**mācību grāmata, darba burtnīca un skolotāja grāmata**) izveidots saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumiem Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem". Atbilstoši tiem ir izveidoti **pārbaudes darbi**. Programma ir paredzēta **105 stundām**.

Mācību priekšmeta mērķis ir izmantot latviešu valodu kā domāšanas, izziņas, saziņas un radošās izpausmes līdzekli, skaidri, saprotami, pareizi un atbilstoši saziņas situācijai paust savas domas, jūtas un uzskatus mutvārdu un rakstveida formā, uztvert, saprast, analizēt un interpretēt informāciju, jēdzienus, faktus un idejas dažādu formātu un žanru tekstos, izmantot lasītprasmi sevis emocionālai un intelektuālai bagātināšanai, kā arī izprast latviešu valodas nozīmi Latvijas sabiedrībā un izglītības ieguvē.

Mācību priekšmeta uzdevumi

1. Pilnveidot prasmi sazināties skolēnu vecumposmam un vajadzībām atbilstošās saziņas situācijās.
2. Pilnveidot klausīšanās, runāšanas, lasīšanas un rakstīšanas prasmes.
3. Pilnveidot informācijas iegūšanas, nodošanas, interpretācijas un izvērtēšanas prasmes.
4. Attīstīt un pilnveidot prasmi interpretēt un veidot dažāda žanra un veida tekstus.
5. Pilnveidot skolēna vārdu krājumu, izmantojot vārdu darināšanu un formu veidošanu, vārda daudznozīmību, sinonīmus un antonīmus. Izmantot iegūtās prasmes tekstveidē un teksta interpretācijā.

6. Sekmēt izpratni par latviešu valodas sistēmu, lai izmantotu iegūtās zināšanas apzinātai valodas lietošanai.

7. Attīstīt pareizrūnas un pareizrakstības prasmes atbilstoši latviešu literārās valodas normām.

8. Attīstīt prasmi patstāvīgi analizēt un pilnveidot savas valodas prasmes.

9. Veicināt lasītprieku.

10. Veicināt caurviju prasmju attīstību un vērtībās balstītu ieradumu veidošanos.

Mācību saturā daļēji ir integrēts mācību priekšmetu “Literatūra”, “Sociālās zinības”, “Latvijas un pasaules vēsture” un “Datorika” saturs.

Mācību saturs 7. – 9. klasē

Valodu mācību jomas struktūra	7. klase	8. klase	9. klase
Konteksts (temati)	<p>Sarunas, sarunas. Es un apkārtējie. Svētki mums visiem. Dots devējam atdodas. Informācijas pasaulē. Atmiņu labirintos. Citius, altius, fortius! Mana zeme Latvija.</p>	<p>Dzejai svētīki rudenī. Runājam... Vai saprotam cits citu? Ja man būtu tā naudiņa... Vienatnē un attiecībās. Svinēsim kopā! Es esmu gan te, gan tur...</p>	<p>Iespējamie temati Sociālie mediji. Ticēt vai neticēt... Valoda un kino. Ko es lasu? Mani vienaudži. Varonis kādreiz un tagad. Valoda tagad un agrāk. Grāmatas vēsture. Mana valoda. Kāda tā ir? Kāda tā būs? Mūžīgie jautājumi. Mūžu dzīvo, mūžu mācies...</p>
Saziņa kontekstā	<p>Saziņas mērķis. Saziņas funkcijas. Formālā un neformālā saziņa. Privāta un oficiāla vēstule. Informācijas meklēšana dažādos avotos. Diskusija. Diskusijas kopsavilkums. Teksts digitālajā vidē. Infografika.</p>	<p>Personiska un publiska saziņa. Verbālie un neverbālie līdzekļi saziņā. Vēstījums atbilstoši saziņas situācijai. Saziņas situāciju analīze. Ekspresintervija. Zinātniskā stila teksti. Informācijas strukturēšana un apkopošana zinātniska stila tekstos. Fakts. Viedoklis. Sarunvalodas stils. Sarunvalodas stils kā māksliniecisks paņēmieni daiļliteratūras tekstos.</p>	<p>Monoloģiska un dialogiska runa. Efektīva komunikācija. Komunikācijas šķēršļi. Publicistikas stils. Diskusija. Problēmas izvirzīšana, reflektēšana par diskusiju.. Informācija un dezinformācija. Informācijas drošums. Ticamība. Lasīšanas stratēģijas, to apzināta izmantošana.</p>

		<p>Informācijas iegūšana no dažādiem avotiem (praktiska darbība, turpinājums no 7. klases).</p> <p>Vārdnīcas. Informācijas iegūšana vārdnīcās (praktiska darbība, turpinājums no 7. klases).</p> <p>Diskusija. Diskusijas temata formulēšana, norise un secinājumi (turpinājums no 7. klases).</p>	
Teksts un tekstveide	<p>Teksts. Galvenā doma. Teksta struktūra.</p> <p>Teksta veidi: vēstījums, pārspriedums.</p> <p>Viedoklis (70–100 vārdu).</p> <p>Grafiskie organizatori informācijas strukturēšanai.</p> <p>Pieraksts. Pierakstu kultūra.</p> <p>Scenārijs.</p> <p>Iesniegums.</p> <p>Sludinājums.</p>	<p>Teksta veidu (apraksts, vēstījums, pārspriedums) būtiskais, kopīgais un atšķirīgais.</p> <p>Pārspriedums (padziļinājums).</p> <p>Pārsprieduma rakstīšanas soļi.</p> <p>Kopsavilkums. Secinājumi.</p> <p>Anketa ar slēgtajiem un atvērtajiem jautājumiem.</p> <p>Recenzija.</p> <p>Literāra dienasgrāmata.</p> <p>Neliela apjoma teksts (emuārs).</p>	<p>Teksta izveide, izmantojot daudzveidīgas sintaktiskās konstrukcijas un ievērojot ortogrāfijas un interpunkcijas normas.</p> <p>Rakstnieka individuālais stils.</p> <p>Skolēna individuālais stils.</p> <p>Teksta plānošana. Atslēgvārdi.</p> <p>Argumentētā eseja. Scenārijs.</p> <p>Lietišķo rakstu stila specifika.</p> <p>Darba sludinājums. Motivācijas vēstule. CV.</p> <p>Teksts sociālajos medijos.</p> <p>Valodas līdzekļi tajos.</p> <p>Runātāja, rakstītāja un lasītāja kultūra.</p>
Valodas struktūra	<p>1. Vārdšķiru mācība.</p> <p>Darbības vārds (pamatforma, izteiksmes, tiešie, atgriezeniskie, kārtā, konjugācija, skaitlis,</p>	<p>1. Vārdšķiru mācība.</p> <p>Skaitļa vārds. Datuma un gada pieraksts.</p> <p>Vārddarināšanas paņēmieni.</p>	<p>1. Vārdšķiru mācība.</p> <p>Gramatiskās kategorijas, to raksturojums. Patstāvīgo vārdu gramatiskās kategorijas.</p>

	<p>persona). Darbības vārda pareizrakstība un darināšana. Darbības vārda divdabja forma. Divdabju iedalījums. Divdabja izmantošana salikto laiku veidošanā.</p> <p>Darbības vārdu darināšana. Lietvārds. Vienskaitlinieki un daudzskaitlinieki. Lietvārda darināšana un pareizrakstība. Īpašības vārds. Īpašības vārda un lietvārda savienojumi. Salīdzināmās pakāpes, noteiktā un nenoteiktā galotne. Skaitļa vārds. Vietniekvārds. Apstākļa vārda. Apstākļa vārdu darināšana.</p> <p>2. Sintakse. Vienkāršs teikums. Gramatiskais centrs. Vienlīdzīgi teikuma locekļi. Vienlīdzīgi teikuma locekļi ar vispārinošo vārdu. Iespraudumi.</p> <p>Tiešā runa. Tiešās runas attēlojums digitālā / iespiestā tekstā. Netiešā runa.</p> <p>3. Leksikoloģija. Vārda nozīme. Svešvārdi.</p>	<p>Nelokāmās vārdšķiras – saiklis, partikula, prievārds, izsaukmes vārds.</p> <p>2. Sintakse. Pieturzīmes vienkāršā teikumā (turpinājums no 7. klases) – uzruna, savrupinājumi (savrupināts pielikums, apzīmētājs, apstāklis, divdabja teiciens). Saīsinājumi. Datorpieraksts.</p> <p>Salikts teikums. Salikts sakārtots teikums. Salikta sakārtota teikuma daļu saistīšanas līdzekļi. Saikļi, apstākļa vārdi un vietniekvārdi kā salikta teikuma saistītājpārdi. Citāts. Pieturzīmes teikumos ar citātu.</p> <p>3. Leksikoloģija un stilistika. Vārda nozīme, sinonīmi, antonīmi, homonīmi, homoformas. Frazeoloģismi. Zinātniskais un populārzinātniskās valodas stils. Vecvārdi, jaunvārdi. Publicistikas stils. Daiļliteratūras stils.</p> <p>4. Ortogrāfijas un interpunkcijas normas.</p>	<p>2. Sintakse. Salikts teikums. Salikts pakārtots teikums. Jaukts salikts teikums. Noģiedamā runa.</p> <p>3. Leksikoloģija un stilistika. Leksikas slāņi. Valodas funkcionālie un emocionāli ekspresīvie stili. Dažādu vārdšķiru stilistikās funkcijas tekstā.</p> <p>4. Valodas līdzekļu analīze tekstā.</p> <p>5. Ortogrāfijas un interpunkcijas normas.</p>
--	---	--	---

	4. Ortogrāfijas un interpunkcijas normas.		
--	--	--	--

Mācību grāmatas pamatelements ir teksts. Ar to strādājot, skolēns apgūst mācību priekšmeta programmā ietvertās zināšanas, prasmes un attieksmes. Uzdevumi visbiežāk ir kompleksi un dažādas grūtības pakāpes. Katras nodaļas ievadlapā ir **apgūstamie** un **sasniedzamie** rezultāti, kā arī nodaļā **izmantotie jēdzieni**. Autoruprāt, būtiskie sniedzamie jēdzieni ir izcelti (treknināti), bet pedagogs, caurlūkojot nodaļu, var noteikt arī citus sniedzamos rezultātus. *Piemēram, apgūt komunikāciju ir plānots 2. un 4. nodaļā. Kurā par šo jautājumu runāt plašāk un detalizētāk, izlems skolotājs kopā ar skolēniem.*

Katrā nodaļā līdztekus konkrētajam apgūstamajam saturam ir uzdevumi, kuros **ir iespēja nostiprināt un pilnveidot gramatikas zināšanas un prasmes**. Arī teksti kā mācību satura pamatelements ļauj strādāt gan ar morfoloģiju un vārddarināšanu, gan ar sintakses jautājumiem.

Katras nodaļas beigās skolēnam tiek dota iespēja pārbaudīt **dažus konkrētos sniedzamos rezultātus un sagatavoties pārbaudes darbam**. 8. klasē piedāvājam **6–7 pārbaudes darbus**.

Grāmatas lappušu malās ir papildinformācija:

- **Iegaumē!**
- **Izmanto!**
- **Jēdzienu skaidrojums.**
- **Tekstā izmantoto vārdu skaidrojums / vārdnīca.**
- **Kultūrvēsturiska informācija.**

Mācību grāmatas **saturs ir plašs un daudzveidīgs**, tāpēc skolotājs pirms temata apguves izvēlas, kurus uzdevumus var veikt diferencēti vai daļēji.

Atbilstoši mācību grāmatas saturam ir izveidota darba burtnīca. Tajā lielākā daļa uzdevumu ir kompleksi. Tāpēc, lai gan SG darba burtnīcas uzdevumi ir norādīti pie konkrētās stundas, **skolotājs pirms temata apgušanas pārskata un koriģē darba burtnīcas uzdevumu izpildes kārtību**.

Latviešu valodas programma 8. klasei

Temati, nodaļas	Saziņa kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
<p>1. nodaļā skolēni nostiprina zināšanas par mācītajām vārdšķirām un prasmes tās saskatīt un analizēt tekstā, pauž savu viedokli, emocijas un izjūtas par lasīto un savu vai citu pieredzi, lasa literārus darbus un radoši izpauž sevi. Nodaļā ir integrēta literatūra, jo ir Dzejas dienas un literāra darba tēlainās izteiksmes līdzekļi ir valodas līdzekļi, tāpēc, autoruprāt, ir iederīgi latviešu valodas mācību grāmatā. Skolēni raksta, ievērojot pareizrakstības normas.</p>			
<p>1. Dzejai svētki rudenī 1.1. Pasaule vārdos, skaņās un krāsās. 1.2. Lai top! 1.3. Ko es zinu? Ko es protu?</p>	<p>Tekstā saskata kulturoloģisku informāciju un dažādus priekšstatus par vērtībām. Pamana un raksturo saziņas dalībnieku attieksmi citam pret citu, emocijas un to rašanās iemeslus.</p> <p>Klausās un skatās audiovizuālus tekstus, analizē dzirdēto informāciju pēc norādītajiem aspektiem.</p> <p>Izsaka viedokli un mācās emocionāli un pārliecināti paust</p>	<p>Lasa un nosaka literāra darba galveno domu un tematu.</p> <p>Saskata literārā darbā izmantotos tēlainās izteiksmes līdzekļus (epitetus, salīdzinājumus, personifikācijas), argumentē savu viedokli, vērtē tēlainās izteiksmes līdzekļu nozīmi teksta tēlainības radīšanā.</p> <p>Mācās veidot un mērķtiecīgi lietot tēlainās izteiksmes līdzekļus savā tekstā.</p>	<p>Mērķtiecīgi lieto loģiskas pauzes runā starp vārdiem un vārdu grupām.</p> <p>Pēta dažādu patstāvīgo vārdšķiru vārdus, secina, kā tie tiek darināti, kāda ir to nozīme.</p> <p>Izprot vārddarināšanas mērķus un nozīmi latviešu valodā. Nosaka vārda sastāvu, darina jaunus vārdus.</p> <p>Nosaka tekstā iepriekš apgūtās vārdšķiras un to gramatiskās kategorijas, analizē tās.</p>

	<p>savas izjūtas u. tml., stāstīt par tām.</p> <p>Uzstājas publiski un veido izteiksmīgas lasīšanas vērtēšanas kritērijus.</p> <p>Meklē papildinformāciju dažādos avotos.</p>	<p>Pēta tekstā teikumu uzbūves un interpunkcijas lomu teksta uztveršanā.</p> <p>Izprot radošās rakstīšanas procesu: idejas atrašana, tās izpēte, plānošana, rakstīšana, rediģēšana.</p> <p>Veido kolāžu un raksta radošu darbu par to.</p>	<p>Pēta darbības vārdu un to formu stilistisko lietojumu tekstā, secina par autora nolūku.</p> <p>Raksta dažādas uzbūves teikumus un tekstu, ievērojot pieturzīmju lietojumu.</p> <p>Tekstā saskata valodas variantus – daiļliteratūras valodu, sarunvalodu, neliterāro sarunvalodu.</p>
<p>Jēdzieni: temats, galvenā doma, kolāža, dzeja, literārā valoda, sarunvaloda, epitets, salīdzinājums, personifikācija, apraksts, viedoklis, vārdšķiras, gramatiskā kategorija.</p> <p>Raksta / veido kolāžu, piecindi.</p>			
<p>2. nodaļā skolēni padziļina zināšanas, praktiski analizējot saziņas situācijas; izvirza diskusijas tematu, plāno to un raksta secinājumus par diskusijas norisi. Vārdu leksisko nozīmi skolēni apgūst, veidojot atgādni par šo tematu un iepazīstinot ar to klasesbiedrus, tādējādi skolēni vingrinās runāt par lingvistisku tematu. Skolēni lasa par valodas attīstību, mainību un jaunvārdiem, nosaka rindkopas tekstā un meklē galveno katrā rindkopā. Skolēni raksta, pievēršot uzmanību pareizrakstībai.</p>			
<p>2. Runājam... Vai saprotam cits citu?</p> <p>6.1. Runāt, valodot, mutēties vai locīt mēli?</p> <p>6.2. Valoda, arī tu mainies!</p>	<p>Raksturo saziņas situāciju. Nosaka saziņas situācijas nolūku un dalībniekus.</p> <p>Iegūst informāciju un apkopo to un veido atgādni.</p> <p>Pauž viedokli par latviešu valodas</p>	<p>Lasa kultūrvēsturisku, informatīvu un populārzinātnisku tekstu, nosaka galveno domu teksta rindkopās, izsaka savu viedokli par lasīto.</p> <p>Tekstā meklē nesaprotamo vārdu nozīmes skaidrojumu, izsaka</p>	<p>Pēta vārda daudznozīmību, analizē vārdu nozīmes un saziņas situācijās izraugās nozīmes ziņā piemērotāko vārdu.</p> <p>Saskata tekstā sinonīmus, antonīmus, vērtē to nozīmi; lieto tos teksta bagātināšanai.</p>

<p>6.3. Ko es zinu? Ko es protu?</p>	<p>nozīmi Latvijā, Eiropā un pasaulē.</p> <p>Plāno diskusiju, diskutē un raksta secinājumus.</p> <p>Veido atgādnēs informācijas strukturēšanai un apkopošanai un vērtē klasesbiedru atgādnēs.</p>	<p>viedokli par izmantoto leksiku.</p> <p>Raksta pasaku.</p>	<p>Saskata homonīmus un homoformas.</p> <p>Analizē vārda sastāvu un nosaka vārddarināšanas paņēmienus – ar priedēkli, piedēkli un salikteņu darināšana.</p> <p>Saskata tekstā jaunvārdus un analizē tos.</p> <p>Skaidro frazeoloģismus. Izprot to nozīmi teksta precizitātes un tēlainības radīšanā.</p> <p>Savā rakstītajā tekstā izmanto dažādas uzbūves teikumus, ievēro pareizrakstības nosacījumus, skaidro pieturzīmju lietojumu.</p>
--------------------------------------	---	--	---

Jēdzieni: valodas attīstība, valodas mainība, saziņas situācija, diskusija, viedoklis, galvenā doma, tiešā un pārnestā nozīme, pamatnozīme, atvasinātā nozīme, sinonīms, antonīms, homonīms, homoforma, jaunvārds.

Raksta / veido atgādni, diskusijas secinājumus, pasaku vai stāstījumu.

3. nodaļā skolēni apkopo un padziļina izpratni par frazeoloģismiem (bija jau 2. nodaļā), lasot par nedalāmiem vārdu savienojumiem, meklējot lingvistiska rakstura informācijā atslēgvārdus un veidojot atgādni. Skolēni lasa un praktiski vingrinās atšķirt faktu no viedokļa, pilnveido pieraksta prasmes, vingrinoties daļskaitļu pareizrakstībā un saīsinājumu izmantošanā. Skolēni raksta un izvērtē pārspriedumu. Skolēni raksta, ievērojot pareizrakstības normas.

<p>3. Ja man būtu tā naudiņa...</p> <p>4.1. Maksā ragā!</p> <p>4.2. Gribu pelnīt.</p> <p>4.3. Ko es zinu? Ko es protu?</p>	<p>Plāno, veido prezentāciju, uzstājas ar mutvārdu runu.</p> <p>Veido grafiskos organizatorus teksta strukturēšanai.</p> <p>Detalizēti pēta tekstu pēc dotajiem nosacījumiem.</p> <p>Novērtē valodas līdzekļu lietojumu.</p> <p>Salīdzina uzbūves un satura ziņā atšķirīgus tekstus par vienu tematu.</p> <p>Analizē informāciju, nošķir objektīvus faktus no emocijām, uzskatiem, vēlmēm, vingrinās atpazīt ticamus informācijas avotus.</p> <p>Izvēlas sev piemērotāko veidu, kā sistematizēt informāciju.</p> <p>Veido reklāmu un vērtē klasesbiedru izveidotās reklāmas.</p> <p>Apkopo secinājumus diagrammā un tabulā.</p> <p>Nošķir faktu no viedokļa.</p>	<p>Salīdzina satura un uzbūves ziņā atšķirīgus tekstus, secina par to atšķirībām; nosaka tekstu tipus – apraksts, vēstījums, pārspriedums.</p> <p>Izvēlas pārsprieduma tematu, plāno, raksta melnrakstu un tīrrakstu un izvērtē pārspriedumu atbilstoši kritērijiem (izvirzītajiem jautājumiem).</p> <p>Lasa lingvistiska rakstura tekstu, formulē galveno domu teksta rindkopās.</p> <p>Vērtē vēstījumā ietverto laiku un veido vēstījuma laika līniju.</p> <p>Izsaka viedokli un raksta viedokļa rakstu.</p> <p>Raksta pārspriedumu.</p>	<p>Tekstā saskata vecvārdus, vērtē to lietojumu.</p> <p>Tekstā lieto daļskaitļus un decimāldaļas.</p> <p>Zina tradicionālos vārdu un vārdu savienojumu saīsinājumus, ievēro to rakstību (arī datorrakstā).</p> <p>Nosaka frazeoloģismus tekstā. Secina par frazeoloģismu rašanās laiku un apstākļiem. Lieto frazeoloģismus mutvārdos un rakstos (turpinājums no 2. nodaļas).</p> <p>Lieto tekstā atbilstošas pieturzīmes.</p> <p>Lieto saīsinājumus un pieraksta tos datorrakstā.</p> <p>Lieto daļskaitļus un decimāldaļas mutvārdu formā, izmanto tās tekstā un pieraksta tās.</p> <p>Analizē vārdu krājumu, saskata un skaidro vecvārdus, vērtē to lietojumu.</p>
---	--	--	---

Jēdzieni: fakts, viedoklis, teksta veids, apraksts, vēstījums, pārspriedums, reklāma, infografika, daļskaitlis, saīsinājums, vecvārds.
Lasa / veido definīciju, humoristisku stāstījumu vai komiksu, infografiku, viedokļa rakstu, diagrammas aprakstu, pārspriedumu, prezentāciju, reklāmu, pasakas turpinājumu.

4. nodaļā skolēni saskata, analizē tekstā un lieto savos tekstos palīgvārdus (saikļus, partikulas, prievārdus) un izsauksmes vārdus, ievērojot šo vārdšķiru stilistisko lietojumu un pareizrakstību. Skolēni turpina 2. nodaļā iesākto tematu par saziņu un analizē saziņas situācijas, izceļot saziņas kultūru un etiķeti citās kultūrās. Skolēni, raksturojot saziņas situācijas un iesaistoties saziņā, pilnveido zināšanas par uzrunu un uzrunas grupu. Skolēni raksta, ievērojot pareizrakstības normas.

4. Vienatnē un attiecībās

4.1. Es un mēs kopā.

4.2. Diena uz papīra.

4.3. Ko es zinu? Ko es protu?

Izprot faktoros, kas ietekmē saziņas procesu, runā ar cieņu un nepārtrauc sarunas partneri, atpazīst sarunas partnera emocijas.

Nošķir personiska rakstura saziņu (neformāla) no publiskas (formāla) saziņas; pamato, kādās situācijās tiek izmantota personiskā, kādās – publiskā saziņa.

Salīdzina un analizē uzrunas formas dažādās valodās un saziņas situācijās, secina par atšķirībām. Lieto saziņas situācijai atbilstošu uzrunu, personas vietniekvārdus.

Saprot, ka dažādās kultūrās pastāv atšķirīga verbāla un neverbāla etiķete.

Saskata literārā darbā un informatīvā tekstā metaforas, vērtē to ietekmi uz lasītāju.

Lasa dienasgrāmatu fragmentus, analizē tos un secina par raksturīgo, vērtē tajos izmantotos valodas līdzekļus un to ietekmi uz lasītāju.

Raksta elektronisku dienasgrāmatu (blogu / emuāru).

Izprot prievārdu lietojuma funkcijas un nozīmi. Izprot prievārda lietošanas normas teikumā (piemēram, *par* un *pa* lietošana). Lieto prievārdus un analizē to atšķirīgās nozīmes teikumā.

Izprot saikļa lietojumu latviešu valodā un lietošanas nosacījumus. Atšķir saikļa *jeb* un *vai* nozīmes un izprot to lietošanas normas. Nosaka saikļa uzdevumu teikumā un lieto sakārtojuma un pakārtojuma saikļus.

Tekstā saskata izsauksmes vārdus, vērtē to nozīmi; izprot izsauksmes vārdu lietojumu latviešu valodā.

Tekstā saskata partikulas, izprot partikulu lietojumu latviešu valodā un to, kādas emocionālas un jēdzieniskas nozīmes nianses piešķir partikula.

	<p>Pēta sev raksturīgos žestus dažādās saziņas situācijās. Pēta saziņas partnera emocijas un neverbālos signālus un nosaka to radītās runas satura nianšes.</p> <p>Raksturo verbālās un neverbālās emociju izpausmes saziņas situācijā un iemeslus, kas tos nosaka. Izvēlas saziņas situācijai piemērotus verbālos un neverbālos līdzekļus atbilstoši saziņas partnerim, tematam un nolūkam.</p>		<p>Ievēro vienvārda un vairākvārdu partikulu pareizrakstību. Izprot partikulu <i>nē</i> un <i>ne</i> lietojumu teikumā.</p> <p>Pēta vārdu gramatisko homonīmiju tekstos (<i>arī</i>: saiklis un partikula; <i>drīz</i>: apstākļa vārds un saiklis; <i>kā</i>: apstākļa vārds, partikula, saiklis; <i>vai</i>: partikula, saiklis, izsaukmes vārds u. tml.).</p> <p>Lieto tiešo runu un izmanto atbilstošas pieturzīmes.</p>
<p>Jēdzieni: personiska un oficiāla saziņa, verbāla un neverbāla saziņa, elektroniska dienasgrāmata – emuārs, uzruna, uzrunas grupa, sakāmvārds, palīgvārds, saiklis, salikts saiklis, vienkāršs saiklis, vienvārda saiklis, vairākvārdu saiklis, prievārds, partikula, izsaukmes vārds, vārdnīcas šķirklis, tiešā runa.</p> <p>Raksta / veido emuāru, kritērijus, tabulas, domu karti, plakātu, uzdevumu, viedokļa rakstu, dialogu.</p>			
<p>5. nodaļā skolēni pilnveido izpratni par interviju, intervijas jautājumu veidošanu un izvēli. Skolēni pilnveido izpratni par teikuma locekļiem, apgūst savrupinājumu veidus un lieto atbilstošas pieturzīmes; meklē, precizē, salīdzina un papildina informācijas avotus, pieraksta tos.</p>			
<p>5. Svinēsim kopā! 5.1. Kas ir svētki? 5.2. Festivāli. 5.3. Ko es zinu? Ko es protu?</p>	<p>Veido kopsavilkumu par dzirdēto informāciju un argumentē savu viedokli.</p> <p>Meklē, precizē, salīdzina, papildina informāciju, pieraksta informācijas avotus.</p>	<p>Pēta un analizē vizuālo noformējumu, valodas līdzekļus reklāmu, plakātu tekstos, vērtē to ietekmi uz lasītāju / klausītāju.</p> <p>Plāno un organizē interviju, noformē to datorrakstā.</p>	<p>Pēta sintaktiskos sakarus starp vārdiem, vārdformām. Nosaka teikuma locekļus.</p> <p>Paplašina vienkāršu teikumu ar palīglocekļiem – apzīmētāju, papildinātāju, dažāda veida apstākļiem.</p>

	<p>Klausās vai skatās interviju ar kādu personību, pastāsta par to un analizē to.</p> <p>Saprot, ka intervijā ir trīs iesaistītie (intervētājs, intervējamais un adresāts) un trīs posmi (intervijas plānošana, norise un materiāla sagatavošana publicēšanai). Secina, kāda ir intervijas struktūra un tās informatīvā vērtība, un izsaka savu viedokli.</p>		<p>Izprot terminu <i>savrupinājums</i>, kā veido savrupinātus teikuma locekļus un to grupas.</p> <p>Zina savrupinājumu veidus, secina par to nozīmi mutvārdu un rakstveida formā.</p> <p>Veido un lieto savrupinātu apstākli un apstākļa grupu, apzīmētāju un apzīmētāja grupu, pielikumu un tā grupu.</p> <p>Veido un lieto divdabja teicienu. Saprot, ka teikumā var būt vienlīdzīgi divdabja teicieni, un atbilstoši lieto pieturzīmes.</p> <p>Lieto atbilstošas pieturzīmes teikumos ar dažādiem savrupinājumiem.</p>
<p>Jēdzieni: intervija, teikuma loceklis, savrupināts apzīmētājs un savrupināta apzīmētāja grupa, savrupināts pielikums un savrupināta pielikuma grupa, savrupināts apstāklis un savrupināta apstākļa grupa, divdabja teiciens.</p>			
<p>Raksta / veido interviju, prezentāciju, atgādni.</p>			
<p>6. nodaļā skolēns lasa, plāno un raksta publicistikas stila tekstu, apzināti un mērķtiecīgi iesaista savā tekstā citātu; kritiski izvērtē informāciju no ticamības viedokļa; zina, kas ir salikts sakārtots teikums, atpazīst to un izmanto to savā tekstā, ievērojot pareizrakstības normas.</p>			

<p>6. Esmu gan te, gan tur...</p> <p>6.1. Viltus laime.</p> <p>6.2. Domājam, plānojam, rakstām un publicējam.</p> <p>6.3. Ko es zinu? Ko es protu?</p>	<p>Meklē un salīdzina vairākus informācijas avotus, kritiski izvērtē un izvēlas ticamākos, pamato izvēli.</p> <p>Izmanto citus avotus, lai pārbaudītu teksta satura patiesumu.</p> <p>Viedokļa pamatošanai atlasa un izvēlas atbilstošu informāciju.</p> <p>Ievēro rakstītāja kultūru digitālajā vidē.</p> <p>Zina nosacījumus cieņpilnai saziņai tiešsaistes laikā, izprot to nozīmi.</p>	<p>Lasa publicistiskus tekstus, secina par tiem raksturīgo.</p> <p>Salīdzina publicistisku un literāru tekstu, secina par kopīgo un atšķirīgo.</p> <p>Plāno un veido publicistisku tekstu – rakstu tīmekļa vietnei, ievērojot saziņas situācijas specifiku.</p> <p>Izmanto dažādus paņēmienus un resursus (arī digitālus) teksta uzlabošanai.</p>	<p>Lieto svešvārdus un ievēro to pareizrakstību.</p> <p>Zina, ka citāts ir precīzs izvilkums no kādas personas runas vai rakstveida teksta.</p> <p>Atlasa mērķim atbilstošu citātu un iesaista to tekstā, lieto atbilstošas pieturzīmes.</p> <p>Lieto un atbilstoši nosacījumiem noformē atsauces.</p> <p>Raksta atbilstoši pareizrakstības normām.</p>
<p>Jēdzieni: salikts teikums, salikts sakārtots teikums, publicistikas stils, digitālā pēda, digitālie resursi, influenceris (ietekmelis), atsauce, svešvārds.</p> <p>Raksta / veido diskusiju, kopsavilkumu par diskusiju, prezentāciju, plakātu, atgādni, viedokļa rakstu, domu karti, digitālo pēdu, laikrakstu.</p>			